

ԼՈՒՍԱՔԵՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՐՇԱՐԹԻ ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ ԵՒ ՀԱՐԱԹ ՕՐԵՐԸ

ՀԱՍՏԷ
ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒՍԱՔԵՐ ԼՐԱԳՐԻ
ԳԱՀԻՐԷ
Administration du journal arménien
LOUSSAPER
Boîte Postale 868 Le Caire (Egypte)

ԲԱԺՆԵԳԻՆ		
Եղիպտոս Արտասահման		
ՈՂՁ	ՊՐԶ	ՇԻԽԵ
Տարեկան	100	20
Վեցամսեայ	50	10
Եռամսեայ	25	5

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Նամակ և դրամ զրկել վարչարարական հասցիին
Չեղարկելու ևս չեն դարձափոխ
Ծանուցումներու համար մասնաւոր պայմաններ
Խմբագրատունը կը գտնուի Մանսուր Փաշա խալիճ, քրամակի
գծին վրայ, Գաֆի և պար տը Ծրանի քառաթիւ մէջ

ՄԵՆՔ Կ'ԸՍԵՆՔ, ՄԵՆՔ ԿԸ ԼՍԵՆՔ

Նորանոր շարդերու հաւանակա-
նութեան սարսափը ամէն հայու մը-
քին վրայ կը տիրապեալէ. բայց,
մենք կ'ըսենք, մենք կը լսենք: Անդին
թիւրք դիւանագիրութիւնը Եւրո-
պայի և Ամերիկայի Հանրային կար-
ծիքը կամաց կամաց կը նախա-
պատրաստէ, կոտորածներուն լու-
րերը օր մը անտարբեր ականջով լս-
սելու, մինչև իսկ՝ գոհունակութեամբ:

Տարակոյս չկայ թէ այդ օրը
մենք Եգիպտոսեակ հայերս ալ տակն
ու վրայ պիտի ըլլանք. և Աղբորան-
քի մէջ մ. Գաֆիէ իրենց հայրենի

սիրական պարտականութիւնը պիտի
կատարեն հայրենիքին համար, նա-
խանձելի օրինակ հանդիսանալով քոյր
զաղթականութեանց:

Ահաւասիկ, մանրամասն յայտա-
գիրը մեր ընկերներուն այն օրը որ
հեռագիրները գուժերը բոլմեն:

Աղբորանքի չայերը, «հայ-
րենիքի արիւնթաթաւ խորանին առ-
ջեւ, կուսակցական ու չեզոքական
խորութեանց պահ մը մոռացմամբ»,
Ծիծիկայի թատրոնին մէջ պատկա-
ռելի միջինը մը պիտի գումարեն,
նախագահութեամբ Տ. Գաֆիէ վար-
դապետ թագաճեանի. և առնու-
պետութեամբ... Տիար ատենապետը
զուշակել կարելի չէ, վասն զի փոխ-
խական է: Պաշտօնարաշխութիւն մը
կամ սակարանի յաջող շահագիրու-
թիւն մը, կրնան «քաղաքագիրական
կամ ընկերական աստիճանի նորա-
նոր պարտականութիւններ ստեղծել,
որուն առջեւ հարկ է, ցաւք սրտի,
զոհել հայրենասիրական պարտակա-
նութիւնները», ուստի առայժմ ան-
փոփոխական ատենապետ չկայ: Մի-
թինքը բացուելուն, Պ. Միհրան
Տաճարեան, հրաբուրդը ճառ մը պի-
տի արտասանել, յորում պիտի դա-
տապարտէ սուլթանին վայրագ խրժ-
դութիւնները, և պիտի առաջարկէ
վեց մեծ պետութեանց բողոքներ
հեռագրելու վանեցի Պ. Շատախեան
պիտի ընդգիծարանէ Պ. Տաճարեա-
նին. կոտորածներուն պատասխանա-
տուութիւնը յեղափոխական կուսակ-

ցութեանց» վրայ նետելով, զանոնք
«չըհասցայեաց խոհեմութեան» պիտի
հրախրէ: Բայց միթինականները
պիտի յարին Պ. Տաճարեանի եղ-
բակացութեանց: Տեղն ու տեղը
հանգանակութիւն մը կատարուելով,
«դոյաքեալ արդիւնքը» պիտի յառ-
կանայ հեռագրական ծախքերու: Յետ
որոյ, ժողովականները իրենց «աղ-
նիւ հայոս» պարտականութիւնը կա-
տարած ըլլալու խորին համոզմամբ,
պիտի սիրուին Միհրան և ծառե-
րու շաբին տակ նարկիլէնին պիտի
քաշեն, ժողովուրդը ազգային մը մէջ
զիրար այդ միթինականները դարձ-
եալ զանկու. ժամագրութեամբ: Աս-
տուած նորէն մայ, նորէն ինքզանքն
կրնան «ստիճանը նորէն շարքէ,
նորէն լայնէ», և մենք ալ նորէն
սխալինք:

Աւելի խելացի գործ մը ըրած
չենք ըլլար, եթէ «նախ քան կոտո-
րածները» սխալինք, փոխանակ
«յետ կոտորածներու» խնդիրը ժա-
մանակի տարբերութեան վրայ է:
«Կառավարելը նախատեսել է» ը-
սած են, այժմ, հայ ազգին կառա-
վարութիւնը ժողովրդին ձեռքն է,
ուստի նախատեսողն ալ ժողովուրդը
լինքը պիտի ըլլայ: Նախատեսելով կո-
տորածներու սարսափը հեռա-
պատկերը — գուցէ՝ մերձապատկերը
— ջանանք ազէտին առջեւ առնել:

Այս անգամ, լծող Գաֆիէի
Հայերը նախանշանութիւնը ունենան
Վարդապետ գումարութեան: Այս
մտածութիւնները արդէն ժողովրդին
մէջ տարածուած են ուստի և «Լուսա-
բեր»-ու պիտի մայ անոնց, փութա-
ցնելու համար ժամը մեծկակ մի-
թինի մը, որ Գաֆիէ գումարուի:

Ա. Ա.
Երբեք չեմ կրցած ձգրտօրէն նախա-
տեսել, քե ծրագիրներս պիտի յաղդիմ:
(ՊԵՂՄԱՐԶ)
Քաղաքիւն ունեցած ըլլալուն համար,
մէկը երբեք չտեսնու չէ:

ՄԵՐ ԲԱԺՆԱՐԴՆԵՐՈՒՆ
Կը յիշենք որ «Լուսաբեր»-ի
առաջին տարեշրջանը կը վերջանայ
յառաջիկայ Նոյեմբերի 30ին:

ԺԱՄԱՆՑ

ՕՏԱՐԱԽՈՒԹ ԼԵԶՈՒՄԷ

Եղիպտոսի նորընտիր Առաջնորդ Տ.
Միհրան վ. Աղանուհի, որուն կերակի
Աղբորանքի ժամանակը «Լուսաբեր»
մանրամասնօրէն նկարագրեց, ալ չորեք
շաբթի առտու բացարձակապէս մերժած
ըլլալով՝ ո՛րեւէ այցելութիւն ընդունի, ո՛րեւէ
այցելութիւն տալ մինչև Գաֆիէ մեկնու-
մը, դիւանապետ Տիար Թեւեան, յազուած,
ներկայացեր է Առաջնորդ Հայր սուրբին,
պաշտօնապէս յայտարարելու թէ իր մեր-
ժութեանը չեղեալ կը համարուին, իրը բը-
րարօրէն խոտապահանջմանց հակառա-
կող: Այս առթիւ, Առաջնորդ Հայր սուր-
բին և Տիար դիւանապետին միջև փոխա-
նայուած խօսակցութիւնը, Աղբորանքի
յէն մեզի հաղորդուած ըլլալով, նոյնու-
թեամբ զայն կը հրատարակենք:

ԱՌԱՋՆՈՐԴ. (Աղանուհի մուտի-
յով մը). Ինչ կրնամ ընել, սիրելիս, առ-
տեղի Հայոց լեզուն չեմ հասկնար կոր,
ուստի ինչ պատասխանելու չեմ գիտնար.
պզտիկ կը թեամ կոր. ուստի լաւագոյն հա-
մարեցի մարդու հետ շտեմարել: Եթէ Գա-
ֆիէ ալ ասանկ կը խօսին, ես ալ հոն
չեմ երթար ու եկած շոգնաւու նստելով
ես կը դառնամ:

Տ. Թեւեան. (զարմացիտ). Բայց,
Հայր սուրբ, կարծեմ ամէնքն ալ հայերէն
կը խօսին:

ԱՌԱՋՆՈՐԴ. Այո, սիրելիս, հա-
յերէն կը խօսին, բայց խօսքերնուն մէջ
այնքան օտար բառեր կը խառնեն, որ ը-
սածներնուն բան մը չեմ հասկնար. չեմ
տես, յիշումս չեմ ես, ինչ են:

Թեւեան. Հայր սուրբ արդեօք կըր-
նա՞ք մէկ քանին յիշել:

ԱՌԱՋՆՈՐԴ. Միտք պահուելիք
բառեր չեն, սիրելիս, խժժալու՛ր բառեր.
բայց էն շատ յեղեղուածներէն մէկը քա-
նին տեսարակի մէջ, պատրուակով մը,
արձանագրեցի: Ըսեմ. Թեւեան դուք հաս-
կնա՞ք: (Թոյնի գրպանէն տեսարակ մը հա-
նելով, պատուհանին կը մօտեցնէ և գծու-
րարեամբ կը կարդայ): Ո՛հ, էն շատ յիշ-
ուածը, «ազգ», հա՛ սազգ» ինչ ըսել է:

Թեւեան. (Թիծաղը զայնու լսելէ-
րով). Հայր սուրբ, հրամանքնիդ, ես, կի-
րակի օր եկեղեցին եկած ժողովուրդը, ա-
մէնք մէկտեղ «ազգ» ենք:

ԱՌԱՋՆՈՐԴ. (Խնայով). Էյ առ

Թոհաթ, քանի որ չենքով չնորհքով հայե-
վար բառը ունինք նէ, ինչո՞ւ մէյ մըն ալ
եկել ասանկ օտար բառեր գործածել:

Թեւեան. Այդ հայերէնը...

ԱՌԱՋՆՈՐԴ. «Համայնք», սիրե-
լիս, «Համայնք» Պոլսոյ բոլոր լրագիրնե-
րը առ բառը կը գործածեն: Պատրիարք
սրբազաննիս ալ քարոզին մէջ «Համայնք»
կ'ըսէ: մենք ալ «Աղբ» արտաբերէն է ինչ
է: Ուրիշ մըն ալ (Շատ գծաւորա՛ն հեղե-
լով). «Հայաստան» կ'ըսեն կոր. «Հայ» ը
կը հասկնամ կոր. բայց «Հայաստան» ը
չեմ հասկնար. քաղաք մը ըլլալու է ուս-
տեղուանքը, վասն զի «Հայաստան» զա-
ցին, «Հայաստանէն եկան» կ'ըսեն կոր:
Բայց մեր դիտցածը Եղիպտոս երկու քա-
ղաք կայ. Աղբորանքի և Գաֆիէ:

Թեւեան. (ժպտած). Հայր սուրբ, Հա-
յաստանը քաղաք մը չէ. այլ՝ քանի մը քա-
ղաքներու համախմբումը, ընդարձակածաւալ
երկիր մը. այսպէս՝ կարին, Մուշ, Վան,
Երզնկա եւայլն, միացած՝ Հայաստան կը
կազմեն:

ԱՌԱՋՆՈՐԴ. (քիչ մը նեղացած).
Էյ ճանրմ, էյ ճանրմ, դեռ ինչեւ պիտի
լսենք, որվոր ինչո՛ւ շիտակ չիտակ «Հա-
յաստ» չեն ըսեր: Աս ինչ օտարաժողու-
թիւն է: Ուրիշ երկու բառեր ալ կան: Մայ-
րերնին պէս կ'ընէ որ հայեվար են, «ու-
թիւն», բայց առաջին տառերը ինչ են.
անհարգաւոր զատկներու կը նմանի:

Թեւեան. կրնա՞ք ըսել:

ԱՌԱՋՆՈՐԴ. Ինչո՞ւ չէ: Մէկը
ընէ մը դիւրա՛ կը հնչուի. (ձիգով մը)՝ Ա-
զատութիւն:

Թեւեան. (ժիծալիտ). Հայր սուրբ,
երբ ուզածդ կը խօսին, ուզածդ կը գրեն,
ատկեա կ'ըսայ ազատութիւն:

ԱՌԱՋՆՈՐԴ. (շատ լեզուած). Ա-
պերասան լեզու, ապերասան գրել, կը-
սեն ատոր հայեվար: Ու մէկա՛ւր ինչ է:
(Հեղեղով) յե, զա, փոխ, ութիւն: Ո՛հ
վերջին «ութիւն» աղէկ. բայց առջե-
ւինները:

Թեւեան. Ընտար ըսեմ, Հայր սուրբ,
անոնք որ չեն ուզեր որ թիւրքերը Հայոց
կնիկները յափշտակեն, Հայոց պատգուածը
կողոպտեն, Հայերը շարքեն կոտորեն, ա-
նոնց «յեղափոխ» կ'ըսեն, ըրած գործեր.
նուն ալ յեղափոխութիւն:

ԱՌԱՋՆՈՐԴ. (Թոյնքերը պոստելով)
Ու Պոլսոյ մեր պատուական թերթերուն
«Ստահան», «Հարազոր», «Առաջակ»
կոչւածներն են ատոնք: Այս ալ հասկցայ:

Էյ մէյ մըն ալ կայ, Էյ ողորդ Կացողը... մեծ մարդասպանը... կը հարցնէ: Ա՛յ մարդը ո՞վ է: Ես խառնը-խառնըներուն քննեմն էի Պոլիս:

ԹԵԼԵՍՆ. Ատ ալ սուր... (Տ. Աղանունի վարդապետ նստած տեղէն քիչ մը վեր ելելով, յարգական խոնարհութիւն մը կ'ընէ. որուն հանդէպ, Տիար Թեւեան, չարածճի խնդրածքով մը, հատիկ հատիկ կ'ըսէ:

— ... Սուլթանը: ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ. Ա՛յ, սո՛ւս, սո՛ւս, Բոսթըմը Էֆենտին հոս չըլլայ: «Հայրապետ Է քարեկան մը լինէ. սուլթանը» կը թարգմանուի այդ բառը: Թեւեան Էֆենտի, շատոնց իմացած էի որ Եգիպտոսի գարոցները անբարեկարգ են, հիմակ երկու օրուան մէջ տեսայ թէ ընտոր հայեմարը մոռցեր են, ու տեղը արարեցինը գրած են: Պէտք է Հայերէն սորվեցնել, հայերէն:

ԹԵԼԵՍՆ. (Գիտականական նորին ժպտալով). Ներքեցէ, Հայր սուրբ, հարցում մը: ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ. Հրամանեցէ:

ԹԵԼԵՍՆ. Հրամանեցիդ այս տեղը երկարատեւ պաշտօնավարելու մտադիր էք: ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ. Երեսուցի, աս քաղցքն դատելով գէշ չէ. ատեն մը մնամ նէ աղէկ կ'ըլլայ:

ԹԵԼԵՍՆ. Ուրեմ, Հայր սուրբ, փութանակ աս տեղը ձեր հայերէնը սովորեցնել ջանալու, նայեցէք որ գուր աս տեղի լրարբերներ սորվիք:

(Տիար Գիտականական, գոյոս կ'ըսէ) ԱՌԱՋՆՈՐԴԸ. (Բիւնակ մնացած, մըտածովոյ): Երբ մէկը բան մը չհասկնայ, «արաբ ըլլամ թէ որ հասկցայ» կ'ըսէ: Երբեք թէ աս տեղը արաբ ըլլալու ես որ հասկնամ: Գիտականական Էֆենտին խելացի է. մէյ մըն ալ ո՞վ ան Անատոլի չէօլեւը պիտի գտնայ: Արաբերէն սորվիմ նէ ընտոր կ'ըլլայ: Պողոս Առաքեալն ալ չէ՛ ըսած մի, «եղէց ընդ հրեայս հրեայ, և ընդ հեթանոսս հեթանոս»:

ՍԿԵՊՏԻԿ

ՌՈՒՄԵՐ ԹԻՖԼԻՍ ՏԻՐՈՂ ՍԱՐՍԱՔԸ

Ահա Թիֆլիզէն մինչև հոկտեմբեր 13, «Ժուռնալ»-ին օրը օրին զարնուած հեռագիրները:

«Ըստ պաշտօնական տեղեկագրի, պայթած ռումբներէն քոզաք մը սպաննուել և քսան քոզաք ալ վիրաւորուել են. մինչդեռ, ամբոխին վրայ պարպուած հրացաններէն վեց հոգի ինկեր են, որոնցմէ երկուքը միայն կարելի եղած է ճանչնալ: Բողոքականներուն հովիւը, Միւլը, և Օրբերայի դերասան մը:

Այս վեց սպաննուածներէն դատ, քաղաքացիներէն տասնհինգ վիրաւորեալ կը ծանուցուի, ինչպէս նաև ձեռքը ռումբ բռնած մարդու մը մահը: Բայց, այս պաշտօնական տեղեկատուութիւնը շատ թերահաւատութեամբ կը լսուի: Կը պատմեն, թէ տեղ մը միայն, եկեղեցիի մը առջև, տօնի պատճառաւ հաւաքուած հազարէ աւելի էրիկ մարդ, կնիկ մարդ, աղաքահաղթներ հրացանակոծուեցան:

Միւս կողմէն, ես ուղղակի տեղեկացայ, թէ Օրբերային մօտերը չորս կին սպաննուել են: Հաւանական է որ, պիտի գիտցուի կիրակի գիշերուան զոհերուն անունները, ինչպէս չգիտցուեցաւ Սեպտ. 21ին սպաննուածներուն թիւը, որ վար-

չական կարգադրութեամբ բառու է, բայց հարկը յիսուսը անցած է: Այն ժամանակի խորհրդարանութիւն մը Թիֆլիս կը պատէ այս մահասարսուտ պատահարները:

Սակայն, ստույգ է, թէ ռումբները միջակ շինուածներ էին, վառն գի, եթէ որոտումները ահեղագոյ թնդացին, սակայն նիւթական միտանները շատ մեծակ չեն: Ինչպէս արդէն նախորդ հեռագիրներով հաղորդած եմ, այս հարուածները ուղղակի ընդդէմ քոզաքներուն են, իբր վրիժառութիւն Սեպտ. 11ի կոտորածին, Բաղաքային տան հրապարակին վրայ կատարուած: Բան մը որ տարօրինակ պիտի երևնայ, այն է, թէ Ժողովուրդը, որուն ընկերութիւնը ինքն իսկ, ո՛ւն է զայրոյթ չի յայտնել ընդդէմ ահաբեկչներուն: Այ, Թիֆլիզի սպաննուելուն ու քիւլաներուն մէջ կը գուշակուի նորանոր ռումբերու պայթումը, բայց, աչքերնին դարձած քոզաքներու մոլեկին կատաղութեամբ համար շատ մեծ վախ կայ:

Հոս տիրող մտաւարական վիճակը ըմբռնելու համար, պէտք է նկատողութեան առնել, թէ բացառիկ երկրի մը մէջ կը գտնուինք, բացառիկ կայսրութեան մը, և անոր պատմութեան բացառիկ մէկ ժամուն:

Ինչպէս որ արդէն ութ օր առաջ հեռագրած եմ, յեղափոխականները առաջուց Ժողովրդին ազդարարած էին՝ հեռու մնալ հանրային շէնքերէ, զօրանոցներէ, ստանկանատուններէ, տունէն դուրս չելլել իրիկուան ժամը 7էն 9. ու կիրակի առաւ իսկ շրջաբերականներ ցրուեցին, այս յանձնարարութիւնները վերստին յեղեցնելու համար:

Կը տեսնուի, թէ ինչպէս Թիֆլիզէն մահասարսուտ դէպքերն իսկ, իրենց յատուկ երևոյթով կը կերպարանաւորուին, ու ինչ որ աւելի յատկանշական է, պարապ տեղը կը փնտռուին այն ուղիները որոնք պայթումներէն սպաննուած կամ վիրաւորուած չեն:

Կ'ապահովեն, թէ հիմակ ալ քոզաքներն են, որ իրենց կարգին, կ'իմացնեն հասարակութեան, թէ, իրենցմէ մէկը ըստ պաննուելու ըլլայ նէ, իրենք ալ բոլոր Հայերը պիտի ջարդեն, առանց խորանքի:

Եղափոխական զործին համար, ինչո՞ւ Հայերը պատասխանատու կը բռնուին: Տակաւին առեղծուած մըն է, բայց լուծումը դիւրին: Յայտնի է, թէ ասոր մէջ տակաւին արձագանգը կը լսուի կողմաւոր կատարութեան հայակեր քաղաքականութեան և ճիւղաւորի գրգռութեան:

Այս գիշեր կըցայ կողոյղ պըտրտիւ: Հանրային շէնքերը, և մասնաւորապէս գանձատունը, կը պահպանուէին զօրքերու բազմաթիւ խումբերէ, որոնք մայրերուն վրայ սփռուած կը քնանային, պահակներու պաշտպանութեամբ: Չինուորները որ, ըստ Թիֆլիսի կանոնին ձեւակերպութեամբ, վերստ գլուխ խուզարկեցին, շատ քաղցրաբարոյ երեւցան: Արդարեւ, զօրքերը չեն ուզեր քոզաքներուն հետ ո՛ւնէ համերաշխութիւն ունենալ: Կիրակի գիշերուան ստուկումը փարատեցաւ այս շատ ուրոյն պայմաններուն մէջ, կը սպասուի պատահարներու:

12 հոկտեմբեր,

«Ժամը 6ին, հրացանի քանի մը հար-

ուած, ահաբեկում՝ դատաւանդին եւրոպական թաղին մէջ: Եւրոպիանքի ծառուղին առաւելաւ, կ'ործես սարսափի հոգմէ սրբութեամբ: Հիմակ, առանձին առանձին բուրիւններ իրարու կը յարկեն: Չեմ կարծեր որ ռումբեր պայթած ըլլան, բայց ռո՞ւսականի փամփուշտներ ձաթառած ըլլալու են: Երեք վայրկեանը անդամ մը, հրացանի կամ վեցհարուածներ ձայն մը կը լսուի:

Բաղաքին տեսիլը, մահերեւոյթ է:

— 0 —

13 հոկտեմբեր

«Կիրակի օրուան պատահարներուն էն շատ զոհերը Օրթոճալտ եղան: Այդ արուածները կը տարածուի պարսկական հին թաղէն անդին: Բայց ողորակ տեսարաններուն վրայ լուսնին կը պահուի:

Անձնական երկար ու դժուարին քնննութիւն մը, ինծի կը թուարէ հաւատել, թէ իրենց զօրանոցին առջև այն ինչ ռումբ մը պայթեցաւ, քոզաքները հրացան հրացանի վրայ պարպեցին Ժողովրդին դիմուն. յետոյ, ուղիւնոցին բարակ ճակատները խանութներուն, ուր ապաստանած էին ահաբեկ անցորդները:

Գինեատան մը ներսը, տեսայ հետքեր երկոտասանեակ մը գնտակներու, որոնք ներս անցած էին, հապճեպ փակուած պատահաններու փեղկերէն:

Բայց գրեթէ հարկը մէթօ մը անդին է, Օրբերայի հրապարակին վրայ իսկ, որ քոզաքներու կրակը ահեղօրէն մարդակոտոր եղած է:

Անպատեմբեր 11ի գիշերուան պէս, մեռելներն ու վիրաւորեալները, գիշերանց կամացուի մը տարուել են:

Իրենց փամփուշտները սպառել յետոյ, քոզաքները խորտակած են քանի մը զոհեր և հրացանի կոթով խորտակած են ձեռքերնին անցուցած գորգոյները, առանց մոռնալու զանոնք կողոպտել: Գինեատաններէն սրբեր տարել են ստակ և օղի: Այս եղանակով անցքերը մեղմացնել կարելի չէ. ամէնքն ալ բացարձակօրէն վաւերական են, տարակուսանքն ու շփոթութիւնը զոհերուն թիւին վրայ է միայն: Օրթոճալտի մէջ միւսակ, որ ինծի շատ մը մարդոցմէ հաղորդուեցաւ, յիմարօրէն չափաւանջեալ կը թուի: Նոյն թաղին մէջ իսկ, ահաբեկումէ և զայրոյթմէ գեղնաշորթ բնակիչները, ինչ որ կըցան ինծի ըսել այս առթիւ, սա խօսքերուն մէջ կ'ամփոփուի: «Չգիտցուի թէ որքան մեռնող կայ. գիշեր էր»:

Եղափոխական քովիները, կ'ազդարարեն Ժողովրդին, յառաջիկայ կիրակի, ժամը իրիկուան եօթն երեք զուրս չելլել. և գիտեմ, թէ հին Թիֆլիսի Ժողովուրդն գինեատանները իրենց զոհերը ճիշդ այդ վայրկեանին պիտի գոցեն: Միւս կողմէն, չորս բարձրագոյն վարժարանները (կիլիմազիւն) և բժաշկական դպրոցը, այսօրն ամբողջ դպրոցականութիւնը, բացի նախակրթարաններէն, զործադուր բաժն են, բողոքած ըլլալու համար, քոզաքներու նախճիրին դէմ:

Յատկանշական է, որ զործադուր միաձայնութեամբ հռչակուած է սպաննութեւ, պաշտօնատարներու, փաստարաններու, ճարտարագէտներու, վաճառականներու և պղտիկ գործաւորներու այս աղաքներէն:

ՀԱՅԵՐԸ

ԵՒ

ՊՈԼՍՈՅ ԹԻՒՐԻՔ ՄԱՄՈՒԼԸ

Երեքշաբթի օրուան թուով, Գոլտոյ թերթերէն արտատպեցինք թիւրք մամուլին այն հրատարակութիւնները, որոնք իբր թէ կը յայտնեն, Պոլիս Հայոց կողմէն իբր թէ Էմբրաճուլթեան խորհուրդները: Պոլտոյ Հայ թերթերը մեզի հեռագրեալ կը բերեն թիւրք մամուլին նորանոր հրատարակութիւնները, ամենքն ալ պաշտօնական գոյնով: Պոլտոյ դեսպանատունները, Եւրոպայի գաղթականութիւնները ամենքն ալ չափազանցօրէն գոգոհ են այս հրատարակութիւններէն, ինչպէս Եւրոպայի թերթերը կը հաւատեն, վառն գիւսից «տեղեկութիւնները» նպատակ ունին Թիւրքիոյ Մահմետականները Հայոց դէմ գրգռել:

Մենք բաւական կը համարենք, այդ ընդարձակ հրատարակութիւնները քաղուածքով մը ներկայացնել մեր ընթերցողներուն, որպէս զի կարող ըլլան, ամէն մանրամասնութեանց տեղեկութեամբ, գիտակցօրէն հետամտիլ Հայկական այն ծանր խնդիրներուն, որոնք կը յուզուին թէ Թիւրքիոյ մէջ և թէ Եւրոպոյ: Եղապատհայեան ալ պէտք է չորս ժուն վիճակի մէջ, գրուին, ինչպէս արդէն Ամերիկայի Հայ գաղութը գրուած է: Ուրեմն քաղուածքները:

Չորեքշաբթի, Անպատեմբեր 21 (Հոկտեմբեր 1) թուակիր թերթերէն:

«Ասկէ առաջ գրուած էր, թէ խարբերցի կարապետ վարդանեան անուն մէկը, ատրճառակի հարուածով սպաննած էր վաճառական Ունճեան Արիկ Էֆենտին, օգոստոս 13/26 շաբթ օր, ժամը առաւմուս 4 ու կէսին, Ղալաթիա թաղը Օղու խանին մօտ: Դատը տեղի ունեցաւ հրապարակաւ. ոճրագործը յայտարարեց թէ, Արիկ Էֆենտին սպաննած էր, որովհետեւ անիկայ կը մերժէր տալ, անկէ ունեցած իր յիսուն ոսկի առնելը: Դատարանը ոճիրին ուրիշ շարժառիթ չգտաւ, ի չդոյէ փաստի, ու եղածը՝ հատարակ ոճիր համարուեցաւ: Բայց միանգամայն տեսնելով որ ոճիրը կանխամտածութեամբ փորձուած է, դատարանը վարդանեանը մահու պատիժին դատապարտեց, ըստ 170րդ. յօդուածի պատժական օրինադրքին: Բայց վերջէն այս ոճրագործութեան պարագայներուն վրայ մանրամասնութիւններ երևան եկան, որոնք ահաւասիկ»:

Այս տեղ, թիւրք մամուլը կը յիշեցնէ, թէ սուլթանին պատահած դէպքին առթիւ, կազմուած քննիչ Յանձնաժողովը գտեր է Յովհաննէս Աֆաղեան անուն «եպերեկ» մէկը, որուն խոստովանութիւններէն յայտնուել է, թէ կարապետ վարդանեանին հետ Պոլիս եկած են օտար երկիրներէ, «անիմապարտ նպատակներով»: Այս նոր իրողութիւնէն երեւան ելած է միշտ՝ ըստ թիւրք մամուլին յայտարարութեանը՝ որ ասոնք մտադրած էին սպաննել Ունճեան Արիկ Էֆենտին և «հետամուտ էին ուրիշ ոճիրներու և անիմալ տարրերու»: Հետեւաբար, կարապետ վար-

զանեանին գործած ոճիւրը հասարակ ոճիւր մը չէր, «այլ գուցէ, այնպիսի ոճիւր մը որ կրնար երկրին անգործութիւնը վերոյելն»։ Այս հիման վրայ, Վճռաբեկ ատեանը բեկեց իշխանադատին վճիռը, որպէս զի նոր երեւան ելած պարսկականներուն վրայ վերստին զատաւարութիւն ըլլայ։

Ամբողջովին առաջ կը բերենք, թիւրք մամուլին հետեւեալ տեղեկութիւնները։

«Յատուկ յանձնաժողովին կատարած քննութիւններէն երեւան եկաւ, որ յիշեալ վարդանեանն ու Աֆարեանը, մէյ մէկ վայելուչ զգեստ հագած, և զուխնին մէյմէկ սիւննոր զլխարկ դրած, Պալիս եկեր էին։ Բայց ուշադրութիւն դրաւ այն պարագան, որ իրենց ճերմակեղէնը մաքուր չէր, ինչ որ՝ այս ուստ անբարեկեցութեան, թաթալը սու Յրէնկիներուն չիք հազուադէպ ու կապուածին կը հակառակէր։

«Նաեւ՝ երեւան եկաւ, որ իրենց սնտուկները Յունաստանի Պիրէն քաղաքը ձգեր էին. անմիջապէս, այն տեղ լուր տրուելով, սնտուկները բացուեցան, հարկ եղած պաշտօնէից ներկայութեանը. մէջը գտնուեցան բազմաթիւ ուժանակ, և մեկնիկով լեցուն պոմպա։ (1) Ասկէ զատ, վարդանեանին հրազէնին մարքան, յար և նրման էր Աֆարեանին բնակարանէն ելած զէնքի մարքային։

«Աֆարեան յայտարարած էր, թէ վարդանեանը բնաւ չճանչնար, բայց հրազէնները նոյն մարքան կրելով, ուղղակի հաղորդակցութեան մտցուեցաւ զանոնք շինող գործարաններու և ուրիշ տեղուանքներու հետ. կարելի եղաւ հասկնալ, թէ գործարանը հրազէնները որ վաճառատան ծախած էր և վաճառատունէն ալ ինչ տեսակ մարդիկ զանոնք զնամ էին։

«Ամբաստանեալ Աֆարեան ու ոճրագործ վարդանեան, տեսնելով որ իրենց բրած հակառակական յայտարարութիւնները այս նոր տեղեկութեանց առջեւ բնաւ չեն զօրեր, ամէն բան երեւան հանեցին, այսինքն՝ թէ ոճիւր գործելու նպատակաւ միասին Պոլիս եկած էին իրենց պատկանած խոտարարական ընկերութեան կողմէ, և, իրենց հետ առած պայմուցիկ նիւթերը (2) Պիրէն ձգած էին։

«Այս երկու վատ արարածներուն հետ ձերբակալուեցան նաեւ՝ կեսարացի Ստեփան, ներքին ապրանքներու մաքսատան մէջ միջնորդ, որ Գալեօնճու Գուլուզի Գալաֆեան արարածները կը բնակէր. նաեւ՝ Պոլսեցի, ուսուցիչ Երուսաղ Զաւուշեան, որ Բուսկի Հիօսար, եկեղեցիին մօտ, մօրաքրոջը՝ Գոհարիկին, տունը կը բնակէր։

«Այս բոլոր ձերբակալեալները, և, փախստական Լեւոն անուն «խայտառակ», մէկը պիտի դատուին եղեռնադատ ատեանին առջեւ, որուն արդէն յանձնուեցան խնդրին յարակից թուղթերը։ Այլընյայտն է, թէ դատաւարութեան հետեւանոց, նոր յայտնութիւններ պիտի ըլլան և շատ ճշմարտութիւններ երեւան պիտի գան։

Վերջապէս սուլթանին համար գովաբանները և մաղթանքներ են։

Ինչպէս արդէն հրատարակուեցաւ, Բերա ճօնոն արարածներն և Քրէօքըր Օթէլին մէջ, իբր թէ ուսմբի մթերք զրոնուեր են եղեր։ Այս առթիւ, Պոլսեցի թիւրք թերթերը կը հրատարակեն, «Բնիչ Թանձ»

նախադրման ուղղուած երախտադրական շնորհակալութիւնները զոր հետեւեալ անձերը ստորագրած են։

Ճօնոն արարածներն՝ համար իբրեւատիս էֆէնտի՝ գործակատար Յունաց Պատրիարքարանին, Պանքէո Բալլի՝ Ֆրանսահայտակ, մեծած թուովէն փաշայի կինն ու աղջիկները, Գոնսթանթին թէոսորիտի, Համուտօրուօ՝ Յունաց Պատրիարքարանին իրաւագիտական քարտուղար և կրօնական ժողովին առաջին քարտուղար, Հոսմի ճարտարապետական վարժարանին շրջանաւարտ ուսուցիչ Իսթրիկեան, անգլիական հայտակ ճօնոն։

Իսկ Քրէօքըր Օթէլին համար՝ Նէճիպիսասա, Սէլիմ Ֆէրիհ, Մարիա Քրէօքըր, Օթէլին անօրէն՝ Նօէլ Հարբուր, և ուրիշ երեսպագիներ։

Այս երեսպագիներու անունները կը յիշեցնենք, վասն զի երեսպակալ թերթերէն ոմանք ի միջի ալսոց Բարիկի Լ'Օսոնը, կը հաղորդեն թէ, Քրէօքըր Օթէլին Եւրոպացիները յայտարարած են, թէ ստիկանները ասմբները պանդոկին մէջ իրենք զետեղած են։

Թիւրք թերթերը միանգամայն կը շարունակեն զբաղիլ իզմիրի պայթուցիկներուն առասպելապատումներովը, որոնց վրայ գաղափար մը տալու համար կ'արտապենք սա տողերը. «Այստեղ երկաթուղիի գծին երկու կամուրջներուն ներքեւ զետեղուած գտնուեցան, ուժանակով լեցուն քարիւղի թիթեղներ, որոնք, Աստուած մի՛ արասցէ, օտար և տեղացի շատ մը մարդոց կեանքն ու հարստութիւնը փճացնելու համար պատրաստուած էին»։ Եւ ասոնց քով, իզմիրի Անենկ Երազիւրը կը հրատարակէ իսկ մը ստալոյ մանրամասնութիւններ, որոնք արդէն ծանօթ են։

Ու ան որ իզմիրի Հայոց սարտափելի կոտորած մը կը պատրաստէր, հայկական-առաքններու դատաւարութիւն մը սարքելով ու իզմիրի հանրային հիմնարկութիւնները օդը հանելու ծրագիր մը յետիւնելով, ինչպէս մանրամասնօրէն պատմեցին նոյն իսկ Եղիպտոսի երեսպակալ թերթերը, այդ ապրիլստը սուլթանին կը վարձատրուի տօտիճանի բարձրագոյն մը և փաշայական տիտղոսադրութեամբ։ Սախապէյ, հիմակ՝ Սախա փաշա է։

Քաջալերական օրինակ։

ԱՅԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՋՆՈՐԴԸ ՓՈՒՍՆԱԿՈՒԱԾ ՇԵՆՈՐՀՍԻՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Եղիպտոսի Առաջնորդին ժամանումին առթիւ, Գահիրէի Առաջնորդական փոխանորդ Տ. Յարութիւն քահանայ, բարի գալուստի հետեւեալ հետագիւրը գարկած է։ Գահիրէ, 16 Հոկտեմբեր կրօնական, Քաջալերական Ժողովները այս պահուստ արտակարգ նիստի գումարուած, Չեր Կերապատութեան բարի գալուստ կը մաղթեն։

ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ
Աղեքսանդրիա, 17 հոկտ. կրօնական և քաղաքական ժողովներուն մաղթանքներէն խորագէտ

յուզուած, կը խնդրեմ Չերէ թարգման հոն յիշեալ անուն ըստ, ներկայացնելով իմ խորին շնորհակալութիւնը։
ԱՂԱՆՈՒՆԻ

Եղիպտոսի Առաջնորդ Տ. Մկրտիչ Վ. Աղաւնունի, Աղեքսանդրիայէն Գահիրէ պիտի մեկնի, և թէ ո՛րէն նոր վտարանութեան պէտք հետեւալի, երկուշաբթի առաւուսն ժամը 9ին, և այս տեղ պիտի ժամանէ 12.20ին։

Ի նպատակ կողմանի մեր արկածեալներուն բարիքի հայոց եկեղեցիին Հոգաբարձութիւնը հանգանակութեան ձեռնարկեր է։

— Տիկին Շուշանիկ բնակութեան 9000 րուպի նոսրեր է կողման բարեկամական ձեռնարկութեանց՝ ի յիշատակ իր հանգուցեալ ամուսնին։

— Շուշիկ Առաջնորդը կը հաղորդէ որ քանի մը հազար հայ կ'են և երեւայ անտուն անօթի մնացեր են։

— Տանխմբացի Մր. Վէնէաիկոն՝ արեւելեան լեզուներու մասնագէտ՝ վերջերս Աղթամար այցելութեանը, քննարկէ վանքը գտնուող չորս աշակերտներուն ուսումնական վիճակը, ու զո՛հ մնալով խոստացեր է գրեական կարգ մը պիտոյք, երկրագունտ մը և զանազան առարկայներ նուէր խրկել։

ԼՈՒՐԵՐԻ ՕՐԱՑՈՅՑԸ

Շր Ե Հոկտեմբեր
Սրբոց Թարգմանաց վարդապետաց մերց։

1830. Եփրեմ կաթողիկոս Չարազեղի որ 1809ին ընտրուած էր և յաջորդած Գանիէի վերջուպէս կը հրաժարի։

Եւր վրադ հակող մը չունիս, գուն քեզմէ վախցիր։

Եր 9 Հոկտեմբեր Ե. Գրի Խաչի։

1808. Դանիէ կաթողիկոս Սուրմանցի կը վախճանի Էփրեմի մէջ։ — 1813 Կ. Պոլսոյ Պատրիարք Մկրտիչ արքեպիսկոպոս խորհեան, հիմայ կաթողիկոս Ամենայն Հայոց, կը հրաժարի իր պատրիարքական պաշտօնէն։

Ով որ լուր կը ծառայէ՝ իր վարձը խնդրելէ թող չվախնայ։

Եւ 10 Հոկտեմբեր։

1725. Աստուածատուր կաթողիկոս Համատանցի կը վախճանի (Նշական գիւղին մէջ) լուսին խաւարումը գիտած պահուն տանիքէ մը վար ինչաւով Ընտրուած էր 1715ին։

Ծայլ մարդ մը՝ կանակին վրայ մշտնջենական բեռ մը կը կրէ։

Ն Ե Ր Ք Ի Ն ԽՏԻՎԸ

Խալվը հոկտեմբեր 26ին Աղեքսանդրիայէն Գահիրէ պիտի վերադառնայ։

ԼՈՐՏ ՔՐՈՄԸՐ
Լորտ Քրոմըր հոկտ. 18ին Գահիրէ հասաւ։

ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐ

Եղիպտոսի վերջին մարդահամարէն կը տեսնուի, թէ Գահիրէի բնակիչներուն թիւն է՝ 615,132 ըրէիկ և 50,000 եւրոպացի։ Այս վեր-

ին թիւը 1897ին 35,219 էր։ Իսկ Աղեքսանդրիոյ բնակիչներուն թիւն է 316,632 ըրէիկ, և 46,118 եւրոպացի։

ՈՍԿԻ
— Շարաթ օրը Աղեքսանդրիա հասած Լոյսի Սեփրամիս շոգնաւը, 250,000 անգլիական սակի բերաւ Պանք Օթմա-նին, 50 սնտուկի մէջ։

ԱՂԴ

«Արաք» նուագախումբը կը ծանուցանէ, թէ վիճակահանութեան դրած է Եղիպտական Քրեօքի Պոմպիէի արժեթուղթ մը թիւ 371,501։

Սոյն տոմսերէն գնել փափաքողներն գիտեն Պ. Իրիգոր Տաճկահանի Պէն-էլ-Սուրէն, Պ. Վաղնակ Մարգարանեանի խան խալի և խումբի բոլոր անդամներուն Տոմսին գինն է 5 զրը. ողջ։

Գահիրէ

ԾԱՆՈԹՅՈՒՄ

Տըթ. Շարաթեան կը ծանուցանէ իր յարգով յանձնարարներուն, որ կ'արժ բացակայութեան մը յետոյ վերադարձած ըլլալով քաղաք։ Հաստատուած է, որ նոր քանակ արանին մէջ, Շարաթ Մահմուտ Ալի, «Մուսայիս» թերթին մէջ, որ հիմա գլխաւորն է, նախընթացման ամեն օր ժամը 3-5։ (4-1)

ՆԵՐՍԻՍԻԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Թիֆլիս. հոկտ. 18-19 Հայոց Առաջնորդը կողմանի փոխարքային ծանուց թէ տասը հայ գեղ թաղուեր են, և թէ բնակիչներուն կացութիւնը ահեղ է։ Առաջակախումբեր երկիրը կ'աւերեն։ Խաղաղութեամբ անհնարին է։

Նի-Եօրք. — «Միւլիօլ Լայֆ» քահանայապետական ընկերութեան նախագահը, Պ. Մար Քըլտի, կ'ընդունի որ մեծամեծ գումարներ վաճառուեր են, քաղաքական սպառնալուծեանց համար։

Բարիկ, Մատակոտքարի կառավարիչ զորավար Կալիէնի, հրաժարական տուաւ։

Բեդրայուրկ, Չարը կայսերական յայտարարութեան մը մէջ կ'իմացնէ, թէ խաղաղութիւնը եղած է, աւելցնելով որ Արեւելեան Ռուսիան պիտի կրնայ իր յարաբերութիւնները ընդարձակել ճարտնի հետ որ բարեկամ եղած է։

Այդ յայտարարութեան մէջ Չարը կ'անկարկէ արիւթեանը իր զօրքերուն այն կառին մէջ զոր մեկնին ընդգէմ քաջ և զօրեղ թշնամիին։ Կը մաղթէ որ նախախնամութիւնը իր օրհնէնքները սփռէ այն աշխատանքներուն վրայ զոր թաղապետութիւնը պիտի բնէ ժողովրդին ներկայացուցիչներուն աշխատակցութեամբ, Ռուսիոյ բարեկամութեանը համար։

Թանձէ, Այս իրկուն Չէյթիմ կը ապառուի Մարօքեան կառավարութեան նաւ մը, որ վաղիկէն աւազակաբար պիտի բերէ, իբր փրկանք տաւանդեալ երկու անգլիացի սպայներուն։

ՄԻՆԿԵՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հեղրանատեղի Պրիսթոլ հոթելի գիմաց. մասնաճիւղ Նոր Պաշարի գիմաց:

Գ. Ա. Հ. Բ. Է.

ՄՈՒՍԲԻ

Բարիկի 1901ի Յուլիանոգէսին մէջ ԱՌԱՋԻՆ ՄՐՑԱՆԱԿ-Աշխարհի ամենէն ՄԵԾ վարձատրութիւնը փափաքողաց ձրի կը զրկուի մեր Յուլիանոգէս ամեն լինողէ

S. S T E I N

ՍԵՐ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ս. ՇԹԷՅՆ

ՀԵԹԱՅԹԻՉ Ն. Բ. ԽՏԻՎԻՆ

ԱՌԱՊԱ ԷԼ ԽԱՏՐԱ, ԷՋՊԷՔԻԷ

Ելիներու, Այրերու և Տղաքներու

ՀԱԳՈՒՍՏՆԵՐ

Գիները Չափաւոր են:

ՎԵՐՋԻՆ ՆՈՐԱՅԵՆՈՒԹԻՒՆ

Ելիք որական վերամբարձ (առանձնօր) տպրանքները բնական կը զրկուին:

ՍԱԿԱՐԱՆ

Երեկ իրիկուան ժամը 1 ին փակուած

Էկրիքը Պանք Ա. Ո. 9 1118

Նէշընէ " 27 3116

" " Նոր 26 13116

Բառա տի Սքոնթո 180

Պանք ա' Սթէն 133

Տէլթա Լայթ Ա. Ո. 12 1116

Հեւուան 28

Լ. Թիւրք Ֆրնք. 133

Աւքանդրիա Նրի Լ'նկ. 14 718

Գահիրէ " " Ֆր. 1125

Թանթա " " Ա. Ո. 27 718

Տարիէ Սանիյէ 17 518

Բրէտի Գոնսիէ աքսիոն Ֆր. 814

" " օպիկասիոն հին " 316

" " " Նոր 272

Ռամէ Ա. Ո. 7

Ինիքըն Ինվեստմենթ

Էնա Էյնէնսի Լիմ. Ա. Ո. 1 5116

Ինիքըն Էսթէյթ 1 114

Էնդլորրայ Էնա տիվէլըմէնթ 14 518

Ինիք. Էնա Էնա ձէնըրէ Դրընդ 0.718

Ինիք. Դրընդ Էնա Ինվեստմենթ 1.5116

Պեհերա Է. Ո. 43 114

Տէլթա Լէնա 2 112

Ուարաան 6 318

Ինիքըն Մարքէթ 25.9

Նընկովի Զօթի 10 314

Բառաան Պրիուրի Ալեքս. Ֆր. 200

" " Գահիրէ 123

Բոթըն միլդ Ա. Ո. 5.3.6

Սոլթ Էնա Սոտա 32.33.

Չիվէնթո 63

Սրինիկ 718

Անկո- Ամերիգըն Նալ 5 15116

Մէնգուէ 5

" Տիֆլուս Է. Ղ. 113

Թրամվէյ Ալեքս. Բրիվ. 162

" " Տիֆլուսան 335

ԲԱՄՊԱԿ

Լիվրու. Զոկա. 13

Օրուան վաճառուք, Հոկ. 7000

Որմէ Էնդլորրայ " 200

Յունի. փնար. 5.32

Մայիս Գաւիտ 5.34

Պառաաւոր 5.30

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ԲԱՄՊԱԿ

Խալիվ. Պուրս. Ալեքսանդրիա, Հոկա. 20

Նայ. 1905ի Բիալ 14 7132

Յուն. " 14 118

Մարտ " 14 114

ՏԵԹ. ՕՎԱՏԻԱ

Որ իր ուսումը և փորձառութիւնը ստացած է Բարիկի առաջնակարգ հիւանդանոցներուն մէջ և որ երեք տարուան միջոցին Գահիրէի մէջ բազմաթիւ յաճախորդներ շահած է շատ կարճ ժամանակի մը մէջ կը զարմանէ Նոր սկսած կամ հինցած հասունները, չլծախառը (կուլթ միլիթիւր), միզանցքի կծկումները, փափոխաւորութիւնը (սիսթիսթ) և ծննդական և միզային գործարաններու հիւանդութեանց հետեւանքները: Կը զարմանէ նաև սիֆիլիզը և մորթային հիւանդութիւնները:

Հիւանդ կ'ընդունի ամեն օր ժամը 9-12 կէս օրէ առաջ, և 3-5 կէս օրէ վերջը, իր բնակարանը Մէհմէտ Ալի փողոց, Ամերիկեան գրադարան առնոցին վրան:

“ԲՈՒՌՆԷ ԷՈՐՈՔԷՆ”

LE COURRIER EUROPÉEN

Hebdomadaire international

Rédaction et Administration;

280 boulevard Raspail, Paris.

Comité de direction: Bjørnstjerne Bjørnson, Jacques Novicow, Nicolas Salmeron, Gabriel Seailles, Charles Seignobos, Giuseppe Sergi.

Redacteur en chef, Louis Dumur.

Secretaires

Arne Hammer et Charles Chanvin

Administrateur, R. Pierre

Իր վարչական մասնաժողովի անդամներէն զատ աշխատակից ունի Թօլթոյ, Լոմպրոգո, Ֆոն Պար, Ֆրեաներէք Բասի, Լըրուա-Պօլիէօ, Պաուս Սոյէմայու, Միլիերիլիք, Բօլ Ատան Էն. Էն. Էն.

Սկսած երկրի մասին կը հազորդէ տեղեկութիւններ Միջազգային քաղաքական շարժումին հետեւիլ փափաքող ամեն անձի համար անհրաժեշտ շարաւթաթիւթ մըն է:

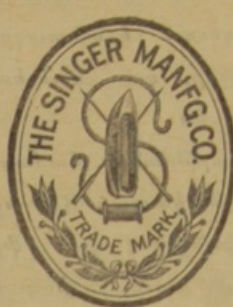
Դաժանորդագին
Ֆրանսա՝ տարեկան 42 ֆր.
Ռաիշ երկիրներ " 45 -
Վեց ամիս՝ 8 ֆր. չորս ամիս՝ 4 ֆր.

ՄԻ ԶԱԹԷՔ !!!

Բայց միայն Կ. ՊՈԼՍՈՅ ճաշանը, Շարա-Ապաիւ-Ալիդ, Եզիկ-տական թատրոնին գիմացը, ուր պիտի դառնէք Արեւելեան ճաշակով եփուած համեղ կերակուրներ, չուսող ոտրկութիւն մը, կատարեալ մաքրութիւն, և շափաւոր գիներ:

Փորձեցէք և գոհ պիտի մնաք:

Ճաշարանի տնօրէնութիւնը բընականներու մէջ ճաշկերպութի պատրաստութիւններ կը ստանձնէ լատգոյն պայմաններով:

Իւրաքանչիւր Մինիկըր մեքենայի վրայ փշտել այս փաճառանիշը (marque):

ՔՍԱՆ ՄԻԼԻՕՆ մեքենաներ սկսած յաջողագործի ձրի դասեր և մեքենաներու ձրի նորոգութիւն գնողներու տան մէջ: Վճարման դիւրութիւններ: Մինիկըր կարի մեքենաները աշխարհի լաւագոյններն են:

(29)

ԼԱ ՆԵՒ-ԵՈՐԻԿ

LA NEW-YORK

ԱՄԵՆԱՅԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ

ՄԻՋԱԶՄԱՅԻՆ ԿԵՆՏՐԻ ԱՊԱՀՈՎԱԲԱԿԱՆ ԸՆԿ.Ը

Ջուա փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ:

1903 Յունվար 1ին երաշխաւորեալ գոյքն է Փրանք 1,827,000,000

ԼԱ ՆԵՒ-ԵՈՐԻԿ 812,711 ապահովագրեալ ունի որը կը կազմեն Ընկերութիւնը որոնց կը պատկանի բոլոր շահերն 1903ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը Փրանք 27,670,882:

ԼԱ ՆԵՒ-ԵՈՐԻԿ տիեզերական բալիսը մինչև հիմա ուրիշ որ եւ է Ընկերութեան մը յանձնուած բոլորներէն աւելի անկաշխանդ եւ շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ զբաղման, ճամբորդութեան, մահուան տեսակներուն եւ պատճառին, անձնապայանութեան եւ մինչև իսկ պատերազմի առեւ: Տիեզերական բալիսը կ'երաշխաւորէ փոխառութիւններ երեք տարի ապահովագրի վճարելէ յետոյ առանց յետադայ ապահովագրին հաշուի առնելու, այս փոխառութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլորին մէջ, 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները զադրեցնելէն մինչև 5 տարի վերստին նշանակելու առանձնաշնորհում, յետոյ ապահովագրիները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով, մէկ տարեկան ընելէ յետոյ իրաւանց կորուստ կայ: Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլորին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագրիները:

ԼԱ ՆԵՒ-ԵՈՐԻԿ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամենէն աւելի նպաստաւորն է: Աւելի մանրամասնութեանց համար գիմել «Լուսաբեր» խմբագրատունը

ՏՕԳՐ. Ի. ՏԵՄԻՐՃԵԱՆ

ԱՍԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՇԱՐԱ ՔԱՄԵԼ, ԹԻԻ Յ. ՇԵՓԵՐՏՍ ԶՈԹԵԼԻ ԴԵՄԱՅԸ

Կը զարմանէ տկայի և լինտերու ամեն տեսակ հիւանդութիւնն ր' ելեքարական և ուրիշ միջոցներով, ըստ նորագոյն և կատարեալագործեալ գրութեանց:

Կը պատրաստէ ոսկիէ ակաւներ և կամրջակներ (travaux aux ponts et couronnes) որոնք առանց արհեստական քիմիքի և առանց ամրացուցիլ թելի (crochet) կ'ապահովեն արհեստական ակաւներու տոկունութիւնը և տեղեկանութիւնը:

Նոյնպէս՝ կը պատրաստէ քաւուէ լինտերով ակաւներ, և առանց ցաւի կը քաշէ փնտուած ակաւները, լինտերու կամ ընդհանուր ջիլքերու վայրկեանական թմբութեամբ:

Յաճախորդներ կ'ընդունի ամեն օր, առտուան ժամը 9էն—իրիկուան 6ը:

ՊԱՏԱՆԻ

Chigwell, London.

Պատկերազարդ ամսաթիւթ, Իւրաքանչիւր թիւի մէջ 10-12 պատկերներ կը գտնուին, տղոց համար խիստ հետաքրքրական:

Գին երկուք ու կէս Շիլլին, կէս Շիլլին:

Երկուքն ալ կ'ընան ստացուի «Լուսաբեր» խմբագրատունէն:

ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴՐՈՅ ԵՒ

ԱՌԱՋԵՈՐԳ ՀԱՅԱՌԱՆ ՀԱՐՅԻ
2 Հատոր, 676 էջերէ բաղկացեալ
Դիմել՝ Prof. G. Thoumaian
Chigwell, Essex.
Գին փոստի ծախքով երեք ու կէս Շիլլին: